

MRHOVINAR

2017/18

PRVA GIMNAZIJA MARIBOR

**Mrhovinar
2017/2018**

Urednici:

Nika Bec
Klaudia Koren

Uredniški odbor:

Nika Bec
Maša Furjan
Klaudia Koren
Mišela Kraševc
Andraž Oblonšek Košica
Neli Šijanec

Oblikovanje:

Andraž Oblonšek Košica

Fotografije:

Nika Antolinc
Darja Emeršič, prof.
Stojan Kos, prof.
Arhiv PGMB

Mentorica:

mag. Tatjana Košič, prof.

Lektura:

Nina Koper, prof.
Jernej Ajd, prof.

Izdajatelj:

Prva gimnazija Maribor
Trg generala Maistra 1
2000 Maribor

ISSN 1318-5659

UVODNIK

NETELESNI SVET IDEJ

Platon

Današnja mladina ali vesplošna slovenska elegija

LE VKUP, LE VKUP, UBOGA GMAJNA

Vživite se v vlogo uporniškega kmeta iz leta 1515

Kmet

Kmet Ivan

Priprave na upor

Po poteh ...

POTUJEMO ...

Romantični Pariz ali metropolitanski London?

Spomini na Grčijo

Tja in spet nazaj

Še zadnjič pred maturo

Po poteh Primoža Trubarja v Nemčiji

UTRINKI S PRVE

Stati inu obstati ...

Prva gimnazija Maribor v sodelovanju z osnovno šolo Pesnica

Delavnica Citizen Lab

Rimski nagrobniki

Srečanje s pisateljico Mojco Kumerdej

POSTALI SMO PRVOGIMNAZIJC

Priložnost za vsakogar na Prvi

Prva je zame pr(a)va izbira

Še nekaj vtisov dijakov prvih letnikov

OBRAZI PRIHODNOSTI 2017/18

AMBASADORJI NA PRVI

Naša šola Ambasadorka Evropskega parlamenta

Združeni v raznolikosti

Se je evropska vizija uresničila?

Je Evropska unija vredna truda?

TRADICIJE

Novo leto

Noč nad zimskim mestom

LITERARNO USTVARJANJE

Poezija

Hiša strahov

Zelen različek berila

Oda ljubezni (ali družba 21. stoletja)

Proza

Oblaki

Kratke misli

PREŠERNOV NATEČAJ 2018

Domovini

Ena možnost

Hvala?

Mišljenke (del)

Most pred Valhallo

Zbirka

Naša stvar

Brezimni

Srečni smerokaz

Preskok v sen

Ples v paru

Plamen ali kamen

UVODNIK

Že Prešeren je pisal, da je čas »rabelj hudi«.

V sleherni družbi in kulturi čas mineva tako, kot to določata konkretna družba in kultura. Tudi njegovo merjenje je družbeno in kulturno predpisano ter kozmološko utemeljeno. Z uro, soncem, letnimi časi, novim letom ... To pomeni, da je posameznikova predstava o času, o tem, kako mineva – in ne nazadnje tudi o tem, ali ga ima dovolj ali premalo –, vedno v največji meri kulturno določena. Pa vendar čas beži in mi z njim. Mudi se v neznanu in mi mu slepo sledimo. V svetu tehnologije, ki si je človeštvo že v veliki meri podjarmila, nam časa velikokrat zmanjka. Premalokrat se v diru našega vsakdana ustavimo in ozremo okoli sebe. Še redkeje si vzamemo minuto in naredimo nekaj zase. Branje knjig, sprehodi in popoldanski počitki so že skoraj povsem izginili iz našega besedišča, česar mnogi, predvsem mladi, še opazili niso. Veliko se jih že ob misli na knjigo zgraža in zelo redko samostojno poseže po čtivu, ki bi jih morda zares zanimalo. Vsi, ne samo mladi, se vse bolj počutimo ujete v časovno razporejeno vsakdanjo rutino in slednjo velikokrat uporabimo kot izgovor, da v roko ne vzamemo kakšne knjige.

Zato, dragi bralec, le prelistaj našega Mrhovinarja. Morda najdeš kaj, kar te pritegne. Morda nekaj, za kar si boš dovolil vzeti minuto časa, tisto, ki nam je tako pogosto zmanjka.

Časa je vedno dovolj, le vzeti si ga moramo znati.

Nika Bec in Klaudia Koren, 4. d

NETELESNI SVET IDEJ

Platon

Poletje. Junij. Sedim na kavču in hladen vetrič se trudi prodreti skozi vroč humidni zrak do mojega čela.

Po navadi večina mlade populacije na dopustu vzame v roke nek ironičen in popularen roman z lahko napovedljivim koncem ter (preveč) sentimentalnimi ženskami in moškimi žrebci, ki se borijo za žensko roko in zraven naredijo nešteto plemenitih dejanj. V glavnem, preprosto branje za na plažo, ki na tvojem mozgu ne pusti prav velikega odtisa. Moram reči, da nisem ravno oboževalka takšnih muh enodnevnih in sem se že pred leti odločila za drugačno pot. Ker mi je lani poleti zmanjkalo Marxovih knjig in ker je Aristotel prevelika gimnastika za moje šestnajstletne možgane, sem se po dolgem premisleku odločila za Platonovo Državo. Ta izbira med drugim pove veliko o mojih nenavadnih interesih in skopem družabnem življenju. Za ostale sovrstnike je morda definicija zabave drugačna, ampak mene prav nič ne žene, da bi pripadala večini. Ta zagon raje usmerim k temam, ki me dejansko zanimajo. No, pa da ne grem preveč v debato o mladostniških psiholoških kompleksih, bom nadaljevala o knjigi. Zanj sem se odločila predvsem zaradi teme. Seveda je bilo branje zahtevno, vendar je bila tema manj abstraktna kot Aristotelova dela o človeški duši. To si pustim za naslednje poletje. Zanima me filozofija in izjemno rada berem razprave, ki pišejo o vsakdanjih stvareh, o katerih se tudi sama dnevno sprašujem. V tej 'špehasti' knjigi Platon razpravlja o pravičnosti in kako se ta povezuje z državo (t. j. z državno ureditvijo), ob tem se dotakne tudi kreposti, spoznanja ter družbene in politične ureditve. Platona zelo rada prebiram zaradi dvogovorov, v katerih razpravlja z mnogimi znanimi filozofi (Sokratom, Polemarhom). Temu poznavalci pravijo Platonov sokratski dialog, ki je bil značilen za večino Platonovih del in daje knjigi potrebno dinamiko. Lahko bi omenila, da je bila knjiga napisana okoli leta 360 pr. n. št., da se v grščini imenuje Politeia in vse naučene podatke, ki sem jih zelo očitno prepisala iz Wikipedije. Ker ne pišem šolskega spisa, se bom tega vzdržala in se bom raje spustila v vsebino ter opisala tisto, kar dela to knjigo tako izjemno in pomembno. Platon je zgodbo razdelil na deset knjig, kar je čisto tehnično, saj so v tistem času pisali na velike zvitke papirja in so vsak zvitik imenovali knjiga (ah, pa so mi govorili, da mi učenje latinščine ne bo prišlo prav ...). V prvi knjigi mi je bil zelo všeč uvodni del, v katerem Platon začne razpravljati o pravičnosti. Zelo me je pritegnil njegov pogovor naprej s Kefalosom in pozneje s Trasimahosom, ki je bil rahel sofist, vendar mi je bil všeč njegov rek, da »pravica ni nič drugega kakor korist obstoječe vladavine«. Ta Trasimahos je (kot tudi jaz) malo prehitro skakal k zaključkom, saj še s prijatelji niso imeli definirane pravičnosti in posledično izrek ni imel pomena. Zelo mi je bil všeč tudi dvogovor o prijateljih in sovražnikih, ki pa je bil lep dodatek k razpravi o pravičnosti. Knjiga se nato lepo razvije in postane vse bolj usmerjena proti državi in njeni ureditvi. Nekakšen vrh doseže v osmi knjigi, ko se pisec spusti v razpravo o državnih ureditvah in njihovi povezanosti s pravičnostjo in koristmi. Priznati moram, da sem se v tem delu nekoliko zaustavila in podvomila o svoji odločitvi glede branja te knjige. Brati sem morala izjemno počasi ter iskati razlage pojmov in definicij še nepoznanih političnih sistemov, da sem lahko razumela njihove povezave z ostalimi pojmi. Ampak se je splačalo, saj sem za 'knjigo' bolje razumela misli velikega filozofa. Veliko sem se tudi podučila o politiki v Grčiji in o državnih ureditvah, kar pa nikakor ni odveč. Na kratko bi omenila tudi njegov del osme knjige, kjer je s pomočjo sinov razložil prehajanje med državnimi sistemi. Ta del se mi je zdel zelo fascinanten in mi predstavil novo perspektivo, na katero še nisem pomislila. Ta premislek velja tudi za današnje sisteme v velikih in manjših državah. Zdelo se mi je zelo napredna in mogoča. Na kratko: vsak sin naj bi na vodilnem položaju poskušal uveljaviti to, kar je njemu ali njegovemu očetu v življenju manjkalo, in tako bi prišli iz aristokracije na demokracijo. To me izjemno zanima, saj lahko to prenesemo na številna politična (in življenjska) področja.

Ta kratek spis bom zaključila kronološko in za konec pristavila besede iz zadnje knjige, kjer je Platon (v strnjenih besedah) dejal, da včasih pustimo čustvom, da vplivajo na naša dejanja in razmišljanje, čeprav morajo biti nujno kontrolirana, da si lahko povečamo količino veselja (in posledično sreče) v našem življenju. No, morda so tudi mene pri tej knjigi kontrolirala čustva in sem zato napisala veliko preveč, kot bi morala. Ampak pisanje ni državna ureditev. Čeprav Platon ni maral umetnikov in še posebej pisateljev, pa vendar. Pri pisanju lahko pustiš čustvom, da napovedujejo gibe in poti dejanj, pri državi pa moraš opustiti čustva, razmišljati racionalno in učinkovito. Nikakor ne bi škodilo, da bi se v to misel poglobil kakšen veliki državni vodja ...

Maja Pongrac, 2. b

Današnja mladina ali vsesplošna slovenska elegija

*»Mar je toča vse pobila,
mar je suša nad vasjo,
mar zavoljo časov slabih
je ljudem tako hudo?«*

Karel Destovnik – Kajuh

Ob pogledu na naslov ste se najverjetneje zgrozili in prijeli za glavo, četudi ste starejši državljan ali le naiven mlad gimnazijec. Ne, ne bom prispevala k oceanu tisočih ironičnih člankov o zavoženih pubertetnikih, ki pogubljajo prihodnost države in sveta. Verjamem, da jih na spletu najdete milijone. Pa tudi v časopisu so, če prisegate na bolj tradicionalno vrsto medija. To ni današnji namen. Pa tudi hinavsko bi bilo, če bi blatila mladino, glede na to da sem po družbenih standardih še vedno del nje. Čeprav verjemite, da bi imela marsikaj za povedati. Bom si to prihranila za poznejša leta, ko bom prodana in neznana novinarka, ki piše v revijah za starejšo populacijo in se ji na kriplje želi priljubiti. Moj kratek monolog bo šel po čisto drugačni poti. Tukaj nisem zato, da se zamerim pomembnim stricem v državnih organih ali pa razžezim kakšne konservativne desničarje s svojim svežim pogledom na družbene kontekste. Čeprav mi je (čisto odkrito) popolnoma vseeno. No, če še sploh lahko govorimo o slovenskih družbenih kontekstih brez protibirokracijske satire. Funkcijska vrednost državnih kontekstov (kar se tiče mladine in morda česa drugega tudi) je že zdavnaj potekla in spominja na kakšno uvodno komedijo na dramskem maratonu v spoznavanju države. Vlasec smrti, ki ti po visokem vzponu vedno ponudi še nižji spust. Močno verjamem, da država potrebuje stroge reforme na veliko področjih, lahko pa govorim o enem, ki se najbolj tiče mene. Ker takšni smo Slovenci. Dokler se nas ne tiče, je vse v redu, kajne? No, razen beguncev, ojoj, samo ne beguncev. Naj te potolažim, dragi bralec, ne bom o beguncih. Kakšna komedija bi šele to bila.

No, pa da vam na kratko predstavim našo situacijo. Kot odraščajoč mladostnik v Sloveniji nimaš prav veliko možnosti. Sploh ne, če se rodiš v družini brez priimka in denarja. Potem lahko le čakaš na isto usodo kot tvoji starši, delaš za minimalno plačo v državni firmi, živiš skromni vsakdan z občasnimi neporavnanimi računi, zaradi katerih počasi propadeš v starost. Kot odslužen upokojenec lahko čepiš doma ali v cerkvi in vsak mesec upaš, da prejmeš pokojnino. No, ne bodimo vendar tako črnogledi. Ali realni. Ta dva pojma sta do zdaj v Sloveniji kar enakovredna (za razliko od moških in ženskih delavcev). Seveda pa imaš tudi tretjo možnost. Lahko si sam ustvariš svetlo in stabilno prihodnost z enakovrednimi možnostmi, odlično prvovrstno izobrazbo in visokim življenjskim standardom. Se sliši lepo, kajne? Vem, temu se reče tujina. Ta magična dežela, ki ji rečemo tujina. Potem si v tujini ustvariš kariero, posledično družino in čez tri generacije se slovenska kri totalno izgubi. Še en izgubljen vojak za ubogo kokoško. Naši možgani ne bežijo le med matematiko ali dolgočasno fiziko v našem zastarelem šolskem sistemu, ampak se ta pojem

LE VKUP, LE VKUP, UBOGA GMAJNA

Vživite se v vlogo uporniškega kmeta iz leta 1515

Leto 1515. Kadar gledamo v preteklost, vedno simpatiziramo z nižjim slojem, saj tudi same sebe vidimo kot delavce, ki denarno oskrbujejo državo. Če dobro pomislimo, se je zavrtil samo čas, minilo nekaj več kot 500 let, a logika sistema ostaja enaka. Kmetje so bili nekoč primorani plačevali dajatve, danes plačujemo davke. Organizirali so kmečke upore, danes se združimo in zberemo v duhu protestov. Menjali so se torej le igralci igre, ki ostaja enaka in se od tedaj ni bistveno spremenila.

Pri pouku zgodovine smo se dijaki vživeli v življenje kmeta, ki se je pripravljaj na upor in si želel boljšega ter pravičnejšega življenja. Kljub pol tisočletja oddaljenim dogodkom, so brez težav nastali krajši sestavki, ki na zanimiv način opisujejo vsakdanje življenje ljudi, ki so z majhnimi, a pogumnimi koraki spreminjali zgodovino.

Neli Šijanec, 3. a

Kmet

Jaz, jaz kmet, nisem več človek.
Človek pozabil sem, kako biti.
Zdaj žival sem, divja žival, skoraj pošast.
Pošast želim postati.
Postati, postati človek.
Pravi človek je pošast.
Jaz pravico vzel bom,
vzel bom v svoje roke,
roke, ki delajo za pošasti.
Pošasti lahko premagam,
premagam le kot še večja pošast.
Pošast postal bom.
Tovariši, ki niso več ljudje,
ki želijo biti pošasti oziroma ljudje,
bom vodil po tej poti s seboj.
Kaj postal bom, vem.
Kaj dobil bom, vem.
Kaj zgubil bom, vem.
Duša?
Kaj je ta čuden izraz?
Ne poznam ga že od rojstva.
Življenje?
Kaj je to?
Poznam le preživljanje.
Sreča?
Kaj je to?
Poznam le trpljenje.
Občutki?
Te poznam.
Poznam jih zaradi bolečine.
Kaj moram narediti, vem.

Igrati se Boga?

Ne.

Delati za pošasti, kot sem do zdaj,
vendar tokrat,
tokrat tudi jaz postal bom pošast.

O kom govorim?

Njegovega imena ne smem izreči,
imena svojega gospodarja.

Nagrabil me bo,
nagrabil za pogum,
za pogum in podložništvo.

Nagrado, ki si jo želim?

Nagrado, po kateri hrepenim?
Je postati človek.

Robert Babić, 3. a

Kmet Ivan

Pisalo se je leto gospodovo 1515. Ivan je bil navaden kmet. Imel je ženo Marjano in tri pridne otroke. Najstarejšega, štirinajstletnega Toneta, so poslali v sosednjo faro, da je oral njivo za grofa. Ivan je skupaj z ženo vsak dan šel na polje in v hlev, da bi pridelal čim več živeža za svojo družino. Davki so bili visoki in tlaka je bila huda, ampak gospod kmet Ivan je delal, da je lahko nahranil svoja otroka.

Nekega dne Ivan kida gnoj, ko pride mimo župnik. Župnik Ignacij in Ivan se pozdravita, nakar pravi gospod: »Čuješ, Ivan, pridi kaj v župnišče po odpustke, v nedeljo vas ni bilo pri sveti maši.« Nato pravi Ivan: »Gospod župnik, s spoštovanjem bom zavrnil, ker dnarja je malo, dreka pa veliko.« Župnik Ignacij se razhudi in malo manjka, da bi iz halje potegnil kadilo in žegnano vodico ter začel preklinjati Ivanovo domačijo.

Hitro se umiri božji poslanec in reče: »Bog se te usmili Ivan, ampak če ne boš pobožen, se te ne bo. Pridi jutri popoldne pred faro in prinesi petdeset cekinov zase in za svojo ženo ter vola za vsakega otroka.« Ivan pogleda župnika visoko izpod čela, ampak se nasmehne in prikima. Župnik Ignacij naposled odide, Ivan pa pojde domov in se zamisli.

Naslednje jutro se Ivan zgodaj zbudi in se odpravi v hlev, da bi očistil kravam. Ko nakida polno samokolnico gnoja, ga odpelje do fare in izkida pred vrati. To ponovi še trikrat, nazadnje v kup dreka zapiči še vile. Ko župnik odpre vrata, zagazi v gnoj in v njem obtiči. Ivan se mu iz druge strani kupa zadere: »Gospod župnik, denar ne smrdi, drek pa.«

Počasi se je zbrala vsa vas pred župnikom, ki je stal do kolen v gnoju. Čeprav se je ta potrudil, da tega ne bi izvedeli vsi v okoliških vaseh, mu ni ravno uspelo.

Tako je navaden kmet Ivan poslal župnika v rit.

Ve se, dokazov pa ni.

Ana Marija Špes, 3. b

Priprave na upor

Sem delavka na polju. Vsak dan vstanem zgodaj zjutraj zgolj zato, da bom lahko delala, opravljala tlako in bom zmožna odplačevati vrtoglavo visoke davke. Zadnje dni se dogaja nekaj prav posebnega. Ljudje se zbirajo in načrtujejo upor proti zemljiškim gospodom. Tudi sama sem se pred nekaj dnevi udeležila sestanka in bila sem navdušena nad idejami, ki so nam jih posredovali. Imam kar nekaj ročnih spretnosti, vendar ne smemo svobodno trgovati, zato s svojimi izdelki trgujem na skrivaj, v nenehnem strahu sem pred kaznijo, ki bi me lahko doletela. Če bi se uresničili naši načrti, bi svoje izdelke lahko prodajala kjer koli in živela brez strahu. Danes nas bo nekaj ljudi naučilo

osnov bojevanja, sami imajo nekaj izkušenj, saj sodelujejo v Črni vojski, ki se bori proti Turkom in tako za nas in našo zaščito tvegajo svoje življenje. K sodelovanju sem pritegnila tudi svoje bližnje, ki so sicer imeli pomisleke, a smo se strinjali, da je treba narediti korak naprej in uvesti nekaj sprememb. Čez tri dni bomo izvedli napad. Zaželite nam srečo.

Neli Šijanec, 3. a

Po poteh ...

Foto: Nika Antolinc, 2. g

POTUJEMO ...

Romantični Pariz ali metropolitanski London?

Tekmovalnost je tako kot sebičnost ali pohlep zelo pogosta in menim, da se pojavlja tudi med velikimi mesti kot sta Pariz in London. Ti velemesti imata obe velik kulturni pomen in temelji obeh segajo daleč nazaj v zgodovino. Lahko bi rekli, da sami začetki mesta ljubezni segajo najdlje v preteklost. Namreč prva nam znana letnica o stalni naselitvi ozemlja današnjega Pariza sega v leto 4200 pred Kristusom.

Vsi se lahko strinjamo, da smo si že od malih nog predstavljali Pariz kot mesto ljubezni oz. zaljubljenec. Mediji so predstavili Francijo kot mesto s prečudovitim Eifflovim stolpom, z zgodnjimi jutri s kavico in seveda rogljičkom v roki, polno strastnih zaljubljenecih, ki pridejo obiskati Louvre ter Elizejske poljane. Menim, da mediji niso tako osvetlili glavnega mesta Velike Britanije, ki je s svojo večtisočletno zgodovino, multikulturnostjo ter umetniško in glasbeno dejavnostjo vreden omembe. Je mesto delavnih ljudi, ki na različne načine prispevajo k unikatnosti ter posebnosti Londona. Če bi se sami sprehodili po ulicah Londona, bi opazili, da se vsakemu v gneči strašno mudi in se hkrati vsakič, ko se v nekoga po pomoti zaleti, tudi vljudno opraviči. Lani, ko sem obiskala mesto s starši, sem vsak dan na ulicah ali na podzemni večkrat na dan slišala to še tako preprosto, ampak v večini primerov še kako potrebno frazo »I am sorry!«. Morda vam ne pomeni nič posebnega, ampak če si priča vsakodnevnemu življenju mesta, začneš ceniti male, vendar pomembne stvari. Opazila sem, da so vse ulice lepo urejene, vključno z Zahodno stranjo, ki je prepoznavna po svojih grafitih ter malo revnejši soseščini. Velemesto je razdeljeno na East End ali East London, ki ima bogato zgodovinsko ozadje, ter šest londonskih okrajev. Južni del reke Temze zajema South London, ki je nastal iz okrožja po imenu Southwark, in večina znanih pevcev iz Londona prihaja iz tega predela. Večina ljudi ima rajši severni London, kjer se nahajajo lepo urejena stanovanja, muzeji, primeren je tudi za nedeljske sprehode. Na severozahodni strani se nahaja svetovno znani Camden Town. Omeniti še moram zahodni del, kjer je premožnejši Notting Hill ter Portobello Road. Po vseh predelih Londona, ne glede na to, ali so revnejši ali premožnejši, manj ali bolj poseljeni, se nahajajo publi, ki so vedno lepo urejeni. Spomnim se, da smo se na našem izletu srečali s parom, ki je živel v Sloveniji še pred tremi leti. Bil je že večer in zato smo se odločili, da bomo odšli v pub, ki je zvečer najbolj živahen, in to je Pub Hammersmith. Ko se večina spomni izletov v tujini, pomisli na znamenitosti, veličastne dogodke ali pa kulturo. Meni pa največ pomenijo majhne stvari, ki spominu dajo neko toplino oz. vzbudijo občutek sreče, ki si ga občutil ob nekem dogodku. Takšen je na primer spomin na uličnega pevca na podzemni postaji Londona, ki ob igranju na kitaro poje Always look on the bright side of life, medtem ko vsi drugi hitijo v svojo smer.

Življenje v Parizu pa se odvija popolnoma drugače, tako kot ulice Londona, imajo tudi ulice Pariza svoj čar ter brezčasnost. Kljub skupnim lastnostim življenja v obeh mestih ima mesto ob reki Seni svoj značaj. Mesto sem obiskala že dvakrat in zmeraj so se mi v spomin najbolj vtisnila zgodnja jutra v še spečem mestu ter pogled na sonči vzhod skozi okno Hotela Roubaix 6 Rue Greneta. Parižani zelo radi začnejo svoj dan malo pozneje kot mi, saj ne marajo najzgodnejših ur dneva. Večinoma so ljudje bolj sproščeni in so zjutraj pripravljene stati nekaj minut v vrsti za bageto z olivami v pekarni, iz katere se vedno širijo omamne vonjave. Prvič ko sem obiskala Pariz s starši, smo zadnji dan našli ulico, polno majhnih trgovinic z dišavami, francoskim sirom in veliko pekarnami. Iz večine trgovinic so se na ulico vile dolge kolone ljudi, ki so čakali na slastne dobrote. Mesto ob Seni ima zelo lepo urejene parke, ki veliko pomenijo turistom in prebivalcem. Ljudje so zelo ponosni na svojo državo ter spoštujejo lastno zgodovino in kulturo.

Obe mesti sta lepi na svoj način, med njima je veliko razlik, vendar tudi nekaj podobnosti. Vsak ima svoje mnenje o njuni kulturi, zgodovini, lepoti ter zanimivostih. Meni je bilo bolj všeč mesto

Ljubezni, ker je svet za sebe, tudi videz mesta me je bolj pritegnil kot London. Morda je krivo to, da sem lani imela priložnost na šolski ekskurziji raziskati Pariz s prijateljico. Seveda pa so spomini na oba izleta nepozabni in zelo rada bi obe mesti obiskala še večkrat.

Lara Kocbek, 1. g

Spomini na Grčijo

Kot vsako leto, so se tudi letos četrti letniki odpravili na maturantsko ekskurzijo. Večina razredov se je odločila za Grčijo, sončno deželo nešteti otokov z izjemno bogato zgodovino, ki je v enem tednu prispevala k oblikovanju najrazličnejših vtisov in spominov. Svoja doživetja sta z menoj delila dijaka 4. d razreda, ki je v ekskurzijo vključil ogled celinske Grčije in otoka Krfa.

Neli Šijanec, 3. a

Tja in spet nazaj

Svoje popotovanje smo začeli zgodaj zjutraj, nenaspani in z zavedanjem dolge poti, ki jo bomo opravili v prihajajočem tednu. Opoldan smo prispeli v Ancono, od koder smo se z ladjo, na kateri smo tudi prenočili, odpravili v Patras. Enolično pokrajino Peloponeza, kjer prevladujejo pomarančevci in oljke, je presekalo večerno druženje v Tolu. Pot smo nadaljevali preko Korintskega prekopa do Aten in slavnega Partenona. Ostanke iz antike so izjemni, čeprav lahko ravno nasprotno trdimo za Atene, saj so kaotične, neurejene in betonske. Pot smo nadaljevali do Delfov, kjer je bilo najpogosteje zastavljeno vprašanje, kakšen 'quote' naj uporabim za Instagram. Navdušili so nas samostani, zgrajeni na Meteorih, in kontrastnost ter veličina pokrajine, po kateri smo se peljali. Zadnja dva dni našega potovanja smo preživeli na otoku Krfu, kjer smo spoznali plažo ob cesti, bar Mojito, naš Megahotel in turistično plažo Glyfado. Tako smo se poslovili od Krfa, Grčije in zabave ter se podali na dan in pol dolgo potovanje domov, ki smo ga kolektivno prespali.

Nika Bec, 4. d

Še zadnjič pred maturo

Zadnji skupni izlet, zadnje medsebojno druženje in zadnja zabava pred novim šolskim letom. Približno takšne misli so mi rojile po glavi v soboto ponoči, ko nikakor nisem mogel zatisniti očesa, ne glede na to, kako sem se trudil. Drugo jutro pa kar deveturna vožnja z avtobusom do Ancone v Italiji, nato pa še dobrih dvajset ur do obljubljenega dežele, Grčije.

Ko smo končno prispeli, smo bili vzhičeni in vendar utrujeni od dolge poti. Prvi dan smo si ogledali Korintski prekop in se podali do antičnih Miken, kjer smo si ogledali ruševine mesta, znamenite kiklopske zidove in levja vrata. Proti večeru smo se odpeljali do obmorskega mesta Tolo, kjer se nam je ponudila priložnost za prvi skok v morje.

Naslednji dan smo odšli do veličastnega gledališča Epidaurus, kjer je akustika še danes tako dobra, da je mogoče slišati padec kovanca na tla vse do zadnje vrste. Sledila je vožnja do Aten, kjer smo si ogledali mesto in znamenito akropolo. Obiska Aten žal ne priporočam, saj je mesto, v katerem živi skoraj štiri milijone ljudi, ena sama betonska džungla. Po odhodu iz Aten je sledil obisk znamenitega preročišča v Delfih, kjer je lahko vsak, ki je želel, vprašal Pitijo za kakšen nasvet. Sledil je obisk Meteore; skupine starodavnih samostanov, kjer smo si enega tudi ogledali.

Zadnja dva dni sta bila najbolj pričakovana, saj smo se s trajektom popeljali do otoka Krfa, kjer smo uživali v kopanju na plaži in igranju odbojke. Zadnji dan smo imeli še kratek ogled mesta Krfa in še preden se je ekskurzija prav začela, smo bili že na poti nazaj domov. Teh osem dni je res minilo, kot bi mignil.

Grčija ponuja nešteto novih doživetij in ni mi žal, da sem jo obiskal. Ljudje so prijazni in veliko bolj sproščeni kot pri nas. Svetoval bi vam, da se izognete večjim mestom in raje obiščete kakšen otok ali podeželje, saj boste le tako spoznali pravo Grčijo.

Marc Philip Krempf, 4. d

Po poteh Primoža Trubarja v Nemčiji

Strokovna ekskurzija *Po poteh Primoža Trubarja* se je za 2. e, f in g razred pričela 24. aprila in trajala tri dni. Zbrali smo se ob 2.30 in z velikimi pričakovanji zapustili Maribor. Po dolgi vožnji in poučnih predavanjih profesorjev smo prispeli v Nürnberg, kjer smo si najprej ogledali muzej Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände. Po enournem ogledu smo končno dočakali ogled mesta. V Nürnbergu smo začutili tradicijo mesta z okušanjem medenjakov (Lebkuchen) in pečenic (Bratwurst). Kasneje smo se podali v nadvse zanimivo hišo Alberta Dürerja, kjer smo imeli voden ogled v angleščini. Po končanem ogledu smo se izmučeni nastanili v hostlu.

Naslednji dan, 25. aprila, smo s polnimi želodci zapustili hostel in se z avtobusom napotili do mesta Rothenburg ob der Tauber, kjer nas je čakal voden ogled po muzeju Kriminalmuseum. Ogledali smo si še mesto in špitalsko cerkev (die Spitalkirche). Ponovno smo se namestili na avtobus in se odpeljali do Bad Uracha. Po ogledu mesta nas je čakala še zadnja destinacija tistega dneva, in sicer Tübingen. Drugi dan strokovne ekskurzije se je končal z namestitvijo v hotelu Ibis in s kratkim večernim sprehodom po mestu, kjer smo si privoščili tudi večerjo.

Po slastnem zajtrku v hotelu smo si ogledali mesto tudi podnevi in se napotili do Derendingena. Med potjo smo poslušali geografsko-zgodovinska predavanja profesorjev in reševali izročke. Po ogledu cerkve sv. Gala nas je čakala skoraj deseturna vožnja proti Mariboru. Naša pot se je končala ob poznih večernih urah, ko smo prispeli pred veličastno zgradbo – Prvo gimnazijo Maribor.

Za nami je posebna izkušnja, polna novih spoznanj in vtisov. Spoznali smo nove ljudi in njihovo kulturo ter se imeli priložnost sporazumevati v nemščini. Dolge vožnje smo izkoristili za dodatna razredna druženja in sklepanja novih prijateljskih vezi.

Spoznali smo veliko novega o življenju Primoža Trubarja, videli Morhartovo tiskarno in dva pomembna napisa, zapisana v slovenščini sredi Nemčije. Na strokovni ekskurziji smo spoznali, da smo lahko izredno ponosni na naše prednike, ki so veliko dobrega storili za domovino in jezik.

Maša Furjan, 2. f

UTRINKI S PRVE

Stati inu obstati ...

V letu 2017 praznujemo 500 let reformacije in ob tej priložnosti smo na Prvi gimnaziji Maribor pripravili pregledno razstavo.

Reformacija je versko, kulturno in politično gibanje 16. stoletja, katerega cilj je bil preureditev rimskokatoliške Cerkve. 31. oktobra 1517 je Martin Luther, katoliški duhovnik in avguštinski menih, na vrata cerkve v nemškem mestu Wittenberg pribil liste s 95 tezami o moči odpustkov. Ta dogodek velja za začetek obdobja reformacije v Zahodni Evropi, ki se je iz Nemčije hitro razširila v druge dežele. Glavni Luthrov ugovor je bil, da duhovnik mrtvim ne more dati nobenega odpustka, ker duhovniška oblast ne seže na oni svet, v vice. Zahteval je tudi, naj bosta cerkev in bogoslužje revna in preprosta, naj se cerkev ne postavlja nad državo in naj bo vernikom omogočeno brati Sveto pismo v njihovem maternem jeziku. Slednja zahteva je pomembno vplivala na razvoj književnosti v ljudskih jezikih, med drugim tudi na slovensko književnost.

V obdobju reformacije tako tudi Slovenci dobimo svoje prve tiskane knjige, in sicer:

- *Abecednik* in *Katekizem* Primoža Trubarja,
- prav tako Trubarjevo *Slovensko cerkovno ordningo*, t. j. prvi slovenski pravni spis; z njo je slovenščina postala jezik cerkvenih obredov, verskih opravil in nauka;
- prvo slovnico slovenskega jezika *Articae horulae* Adama Bohoriča,
- prvi celotni prevod *Svetega pisma*; v slovenščino ga je prevedel Jurij Dalmatin.

S tem so slovenski protestanti postavili temelje slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti ter s svojim delovanjem obudili in okrepili slovensko narodno zavest o tem, da smo eno ljudstvo, ki govori skupni jezik in ustvarja povsem svojo kulturo.

Zala Cibula, 2. g

Prva gimnazija Maribor v sodelovanju z osnovno šolo Pesnica

Osnovna šola Pesnica sodeluje v mednarodnem projektu UNESCO ASP mreže šol. V okviru tega projekta so nas v sklopu dejavnosti učenec poučuje povabili k sodelovanju. Štirje dijaki 4. letnika so tako v torek, 17. 10. 2017, postali učitelji zgodovine in sedmošolcem predstavili egiptovsko civilizacijo. V vlogi učiteljev so se odlično znašli ter delo opravili zanesljivo in suvereno. Učni uri sta bili sproščeni in učenci so ob koncu povedali:

Jaka: »Bila je zanimiva ura. Vse sta povedala, razložila, pomagala, če nismo znali rešiti učnega lista. Dobra ura je bila.«

Tjaša: »Bilo je zanimivo in poučno, izvedela sem stvari, ki jih prej nisem vedela.«

Podobno zadovoljni so bili tudi komentarji »mladih učiteljev«:

Asja in Lia iz 4. c: »Profesorica Darja Emeršič nama je omogočila, da sva se s temo stari Egipt preizkusili kot učiteljici na OŠ Pesnica. Uživali sva v najini novi vlogi in njihovem zvedavem sodelovanju. Priprave so bile kar zahtevne in nisva se niti zavedali, koliko je poleg znanja potrebne še kreativnosti, da uro izpelješ, kot si želiš.«

Aljoša in Jan iz 4. a: »V vlogi učitelja sva se počutila nekoliko nenavadno, tudi nekaj treme je bilo, a je bilo zelo zanimivo. Spoznala sva, da ura ni samo razlaga, da je ura tudi motivacija in animacija. Ni enostavno. Veseli »smeškoti«, ki so nama jih dvignili učenci kot mnenje o izpeljani šolski uri, so naju zelo presenetili in bili potrdilo za najin trud.«

Sodelujoči dijaki so se strinjali, da je bilo lepo in zanimivo obiskati osnovno šolo v drugačni vlogi, da so pridobili nove izkušnje, spoznali, kako široko znanje jim je dala srednja šola, in si morda začrtali pot v učiteljski poklic. Kdo bi vedel?

Sedmošolci pa so spoznali, da se bo njihovo usvojeno temeljno znanje iz osnovne šole v srednji šoli precej nadgradilo. Morda pridejo na Prvo.

Kludia Koren, 4. d

Delavnica Citizen Lab

V torek, 5. 12. 2017, sem bila v skupini približno 20 dijakin in dijakov naše gimnazije, ki se je udeležila delavnice Citizen Lab. Na njej smo se seznanili z evropskim projektom Resyntex, na katerem sodeluje 20 partnerskih institucij iz 10 različnih članic Evropske unije. Projekt sta nam predstavila gosta iz dveh sodelujočih institucij - Prospex Institute iz Belgije in Manchester Metropolitan University iz Združenega kraljestva.

Resyntex je raziskovalni projekt, katerega cilj je uresničiti idejo krožnega gospodarstva za tekstilno in kemično industrijo. Prizadeva si za proizvodnjo sekundarnih surovin iz tekstilnih odpadkov. Iz njih lahko na primer nastanejo plastenke za pijačo ali barve, s katerimi lahko prebarvamo naše domove.

Na delavnici se je razvila debata predvsem o naših lastnih izkušnjah s tekstilom. Med drugim sta nas predavatelja povprašala o tem, kateri kosi tekstila so nam najljubši, koliko kosov oblačil v povprečju kupimo na leto in koliko jih zavržemo, ali oblačilo ponosimo do konca ali se ga znebimo

prej, če nam ni več všeč ali če ni več v modi, in kje na koncu oblačilo pristane. Ali gre preprosto v smeti ali iščemo kdaj tudi druge rešitve? Tekstil, predvsem oblačila, lahko poklonimo drugim družinskim članom, podarimo človekoljubnim organizacijam, odložimo v zabojnike za recikliranje tekstila, prodamo po spletu ali na boljšem trgu, popravimo ali predelamo, odnesemo v trgovine, ki kose reciklirajo (npr. H&M), in podobno. Imeli smo tudi priložnost izbrati nekaj kosov tekstila in se odločiti o tem, kaj bi z njimi lahko naredili, svojo odločitev pa smo morali obrazložiti. Med delavnico in po njej smo izpolnili več anket. Analiza naših anket bo pokazala, kako najstniki med 16. in 25. letom ravnamo s tekstilom.

Vsebina delavnice je bila poučna. To je mnenje udeleženske delavnice Tee Zečević: »Naučila sem se več o recikliranju oblačil in kaj lahko iz njih nastane potem, ko jih več ne uporabljamo. Menim, da je predstavljanje projekta Resyntex po srednjih šolah koristno, saj smo dijaki o recikliranju tekstila premalo obveščeni.« Prepričana sem, da bomo odslej vsi udeleženci delavnice dobro premislili o tem, kam s starim kosom oblačila, in da ne bo pristal več v košu za smeti.

Špela Brezočnik, 2. g

Rimski nagrobniki

V petek, 15. 12. 2017, smo se udeležili predavanja o rimskih nagrobnikih v Celju in okolici. Predavanje je potekalo v sproščenem vzdušju v šolski čitalnici, predavanje je zanimivo vodila nekdanja dijakinja Prve gimnazije Maribor. Predavanje je bilo namenjeno predvsem dijaku klasičnega programa, a tudi dijaku splošne gimnazije se je zdelo predavanje zelo zanimivo. Izvedeli smo veliko novosti in podrobnosti o teh tisočletja starih delih, ki govorijo zgodbe o teh daljnih časih in nam pomagajo poglobiti se v preteklost, da bi še bolje razumeli le-to. Menim, da so takšna predavanja zelo zanimiva in poučna, saj izvemo tudi stvari, ki jih pri pouku morda ne bi.

Žan Legat, 2. g

Srečanje s pisateljico Mojco Kumerdej

V sredo, 10. 1. 2018, nas je na Prvi Gimnaziji Maribor prijetno presenetil obisk izjemne gostje, ne le avtorice mnogih uspešnih slovenskih romanov ter proze, temveč tudi filozofinje in kritičarke Mojce Kumerdej. Mojca Kumerdej je diplomirala iz filozofije in sociologije na Filozofski Fakulteti v Ljubljani, poklicno pa deluje v kulturnem uredništvu časnika Delo, za katerega piše o sodobnem času. Rojena je v Ljubljani, sedaj pa živi na Bledu. Predstavila se je s svojima najbolj znanima deloma: Krst nad Triglavom in Temna snov ter nam oba na kratko opisala. Oba dela in interpretacije le-teh so nas pritegnile, zato smo jim podrobno prisluhnili in se s tem še sami množično vživeli v dogajanje. Zanimivo ter prav tako žalostno je bilo spregovoriti o zlorabi otrok, skrivnostih, izkoriščanju delovne sile, smrti, darovanju organov in podobnih temah, o katerih

POSTALI SMO PRVOGIMNAZIJC

Priložnost za vsakogar na Prvi

Nikoli ne veš, kaj pričakovati, ko prvič stopiš skozi vrata gimnazije. Se bom zlahka vključila v novo okolje in družbo? Bodo moja pričakovanja izpolnjena? Takšna in podobna vprašanja so tudi meni rojila po glavi po zaključku osnovne šole.

Zdaj, ko obiskujem že drugi letnik, lahko z gotovostjo povem, da se počutim na Prvi dobro sprejeta. Veseli me, da smo prvogimnazijci stkali pristen prijateljski odnos in med nami prevladuje dobro sodelovanje, zdrava tekmovalnost in pripravljenost nesebično pomagati eden drugemu, ko je to potrebno. To je še posebej pohvalno v današnjem času, ko mnogi gledajo le na svoje koristi, da bi pomagali drugim, pa jim še na misel ne pride. Na Prvi je poskrbljeno za dijake in dijakinje, ki imajo težave pri posameznih predmetih. V okviru uvedenega sistema tutorstva se jim dodeli tutor iz vrst uspešnih dijakov ali dijakinj, ki jih brezplačno inštruirajo, da popravijo ocene.

Prva ponuja številne možnosti, da vsak odkrije svoj skriti talent ali pa svojo uspešnost na določenem področju še nadgrajuje. Možnosti za različne šolske in obšolske dejavnosti so pestre. Profesorji nadarjene dijake vzpodbujajo k udeležbi na različnih tekmovanjih v znanju, športu in spretnostih. Svoje literarne prispevke lahko objavljamo v šolskem glasilu, francoskem časopisu, sodelujemo pri bralnih značkah v tujih jezikih ali pa si v bogatem naboru ponujenih aktivnosti izberemo katero drugo, ki nas veseli. Prve ne pozabiš nikoli. Tako pravijo. Tudi jaz je ne bom. Rada se bom spominjala svojih srednješolskih dni.

Špela Brezočnik, 2. g

Prva je zame pr(a)va izbira

Odkar sem na Prvi gimnaziji Maribor, se počutim zares odlično. Veliko več imam prostih popoldnevov. Šola je na odličnem mestu, praktično vse je blizu. Tudi glede hrane ni problem – imamo šolsko kantino, kjer je ponudba zares raznovrstna, hkrati pa lahko med odmorom ješ tudi drugje, če ti je tako ljubše. Ure so zabavne, zanimive in predvsem poučne. Profesorji so enkratni. Pripravljeni so na nove predloge, posvete ali dodatno delo. Na novi šoli se počutim odlično in veselim se prihodnjih let.

Vanessa Medved, 1. g

Še nekaj vtisov dijakov prvih letnikov

Na Prvi gimnaziji mi je zelo zanimivo, vseč mi je, da nam profesorji pri urah postavljajo izzive, da res uporabimo vse znanje, ki ga imamo. Profesorji so zelo prijazni, prav tako vse osebje na šoli. (Ana Zec)

Šola je težka, v prvem polletju je premalo testov, zato smo v drugem polletju preobremenjeni. Kljub temu je zanimiva in sem zelo zadovoljna s sošolci. (Maruša Hrnčič)

Profesorji na tej šoli so zelo prijazni in vedno pripravljeni pomagati. Na šoli sem že skoraj pol leta in do zdaj še nimam večjih pripomb. Poleg tega se s sošolci zelo dobro ujamemo. (Žana Temlin)

Ta šola je hudičevo težka, ampak vseeno mi jo je užitek obiskovati. (Jure Kovačič)

Po pol leta na Prvi gimnaziji lahko povem, da Prva gimnazija ne izpolnjuje mojih pričakovanj. Ni mi vseč, da je tako malo testov v prvem polletju. Če ne dobiš dovolj dobre ocene pri enem testu, je uničeno tvoje povprečje. Posledično to povzroča pritisk na dijake, tudi na tiste, ki nimajo štipendij. Pri nekaterih predmetih se moramo tako rekoč na pamet naučiti zapis v zvezku. Menim, da na Prvi gimnaziji ne spodbujajo dovolj kreativnosti. Vsaj pri slovenščini, če že ne drugje. Do zdaj smo pisali le en esej za oceno, to pa je tudi vse, kar smo sami pisali in je bilo vsaj približno ustvarjalnega. Srečna sem, da je za mano že 1/8 gimnazije, čeprav bi bilo še bolje, če bi bilo za mano še več te

psihične vojne. Da pa ne bo vse tako črno, naj povem, da sem precej zadovoljna s svojimi sošolci in da imam dobro razredničarko. (Mojca Rob)

Biti dijakinja Prve gimnazije za mene pomeni, biti v okolju, ki nudi kvalitetno in obsežno izobrazbo, kar tudi pomeni, da imamo vsi dijaki odprte poti za nadaljnje šolanje. Prehod iz osnovnošolskega na gimnazijski program je malce težaven in stresen, vendar se sčasoma privadiš. Učitelji na Prvi gimnaziji nudijo dodatno pomoč, ki je vedno dobrodošla. Šola ponuja tudi široko izbiro obšolskih dejavnosti, ki so zelo zanimive. (Anastasija Bjelić)

Vtise zbrale: Lana Hrnčič, Ana Letnik, Živa Osonkar, 2. g

OBRAZI PRIHODNOSTI 2017/18

V projektu *Obrazi prihodnost*, ki je potekal pod okriljem časopisa *Dnevnik*, smo v letošnjem šolskem letu na izžrebano temo *Kakšen avto bom vozil čez 20 let?* sodelovali dijaki 2., 3. in 4. letnika. Pripravili smo mnenjske (Maja Pongrac, 2. b, Maša Furjan, 2. f) in tematske članke (Timotej Bedenik, 2. g), intervju (Maj Miglar, 3. g) ter anketo (Neli Šijanec, 3. a), v kateri so prvogimnazijci predstavili svoje poglede o aktualni temi (Julija Hedl, Zala Heric, Maja Kurnik, Jakob Petek, vsi iz 3. a, in Tjaša Šimunič, 3. b). Navdušeni oblikovalec (Jakob Dan Dugonik, 4. c) je prispeval svojo skico. Potovali smo v preteklost in poiskali sogovornika (ga. Mima Jaušovec in g. Timon Šturbej), ki sta svojo izkušnjo na Prvi delila z dijakinjami (Mišela Kraševc, 2. c, Ana Marija Špes, 3. b, Maiken Zupančič Danko, 3. b), te pa so s pomočjo njunih spominov predstavile Prvo gimnazijo Maribor. Za fotografije je skrbela Nika Antolinc, 2. g. Naši prispevki so bili objavljeni v časopisu *Dnevnik* 23. 2. 2018, kjer si jih lahko preberete še enkrat. 17. 4. 2018 je v Ljubljani Na Odru pod zvezdami Lutkovnega gledališča potekal še zaključek projekta. Prireditev je vodil igravec Jan Bučar, za glasbene predahe pa je skrbel Omar Naber. Na oder je stopilo kar 31 šol iz celotne Slovenije, priznanja za sodelovanje so bila podeljena več kot 300 dijakom in dijakinjam. Sledil je obisk predsedniške palače, kjer smo dijaki lahko sodelovali v pogovoru s Širin Ebadi, Nobelovo nagrajenko za mir. Imela je navdihujoče odgovore na zastavljena vprašanja, ki so poslušalce spodbudili k razmišljanju o miru in pravičnosti. Sošolka Julija Hedl je oddala komentar za Svet na Kanalu A.

Iskrena hvala ge. Mimi Jaušovec in g. Timonu Šturbeju, ki sta svoje spomine delila z nami.

Ponovni ogled vsebin:

<https://www.dnevnik.si/tag/Prva%20gimnazija%20Maribor>

<https://www.24ur.com/novice/slovenija/prva-prejemnica-nobelove-nagrade-muslimanske-veroizpovedi-slovenskim-dijakom-nikoli-se-nisem-bala-poraza.html>

Neli Šijanec, 3. a

AMBASADORJI NA PRVI

Naša šola Ambasadorka Evropskega parlamenta

Združeni v raznolikosti

V Evropski uniji, ki jo sestavlja 28 držav članic, živi nekaj več kot 500 milijonov ljudi. Po BDP-ju ta skupnost predstavlja drugo največje gospodarstvo na svetu in nadzira največji enotni trg. Nastanek EU pa lahko pripišemo predvsem želji po miru. Evropejci smo bili že od nekaj zelo »dobri« v vojskovanju, zato smo bili več tisočletij vpleteni v nenehno vojno stanje. Stoletje dolgo rivalstvo med Nemčijo in Francijo je obe državi stalo več milijonov življenj, zanj so Nemci izumili celo svojo besedo: *Erbfeindschaft – sovraštvo, ki prehaja iz generacije v generacijo*. Po koncu 2. svetovne vojne pa je v Evropi zavladala vsesplošna želja po miru, ki pa naj ne bi slonel na vojaškem ravnotežju, ampak na medsebojni soodvisnosti gospodarstev povezanih držav.

Se je evropska vizija uresničila?

Letos teče 73. leto od zadnjega vojaškega spopada v Evropi, če izključimo grško državljansko vojno, madžarsko revolucijo, invazijo Varšavskega pakta na Češkoslovaško, turško invazijo na Ciper, desetdnevno vojno, hrvaško vojno za neodvisnost, bosansko vojno, krimsko krizo in nekaj več kot petdeset ostalih vojaških konfliktov po vsej Evropi. Stari celini svojih »pacifističnih« idej torej ni uspelo popolnoma uresničiti, uživamo pa državljani Evropske unije ogromno ugodnosti, kot so prost pretok blaga, kapitala in storitev ter ljudi (preden smo v Sloveniji in na Madžarskem uspeli militarizirati meje in zgraditi mrežaste zidove). Evropske institucije se prav tako ne »bojijo« na sodiščih nasprotovati velikim korporacijam, kot so Facebook, Apple in Microsoft, ko posegajo v temeljne človeške pravice in kršijo zakone o konkurenčnosti in plačevanju davkov. S pomočjo evropskih programov podpiranja znanosti so znanstveniki iz Evropske unije prispevali kar 25 % vseh znanstvenih člankov in so v samem vrhu po številu Nobelovih nagradencev.

Evropska Unija je s svojim nastankom ustvarila največji enotni trg na svetu, kjer poteka trgovanje brez carin in brez državnih meja. Države, ki so vstopile v evropsko gospodarsko skupnost, so dobile močno spodbudo pri razvoju gospodarstva, trgovanje med nekaterimi sosednjimi državami pa je

TRADICIJE

Novo leto

Tradicije povezujejo ljudi v določene skupine. Nekatere dogodke praznuje veliko ljudi, druge pa gojimo in razvijamo v družini, npr. družabne igre vsak petek zvečer ali čokoladna torta za rojstni dan.

Zelo razširjeno je praznovanje novega leta. Moj ameriški prijatelj pravi, da v Ameriki večina ljudi praznuje novo leto z družino in prijatelji. Priredijo si veliko zabavo. Pred polnočjo začnejo odšteti od 10 do 1 in nato poljubijo nekoga, ki je za njih zelo pomemben. Nekaj minut čez polnoč začne nekdo peti pesem Auld Lang Syne, zatem pa se petju pridružijo še ostali.

»Sklenimo zdaj verigo vsi, podajmo si roko, bodimo tesno združeni, preden se razidemo. Nekoč se bomo srečali, se videli še kdaj, na svidenje prijatelji, na svidenje še kdaj!«

Zgornje vrstice so iz slovenskega prevoda pesmi Auld Lang Syne, škotske pesmi, ki je tudi uglasbena. Leta 1788 jo je zapisal škotski pesnik Robert Burns. Pesem sestavlja 5 kitic ter refren, a večina ljudi pozna samo prvo kitico in refren. Simbolizira konec in nov začetek. V anglosaškem svetu jo radi prepevajo ob prihodu novega leta.

Anja Beras, 1. g

Noč nad zimskim mestom

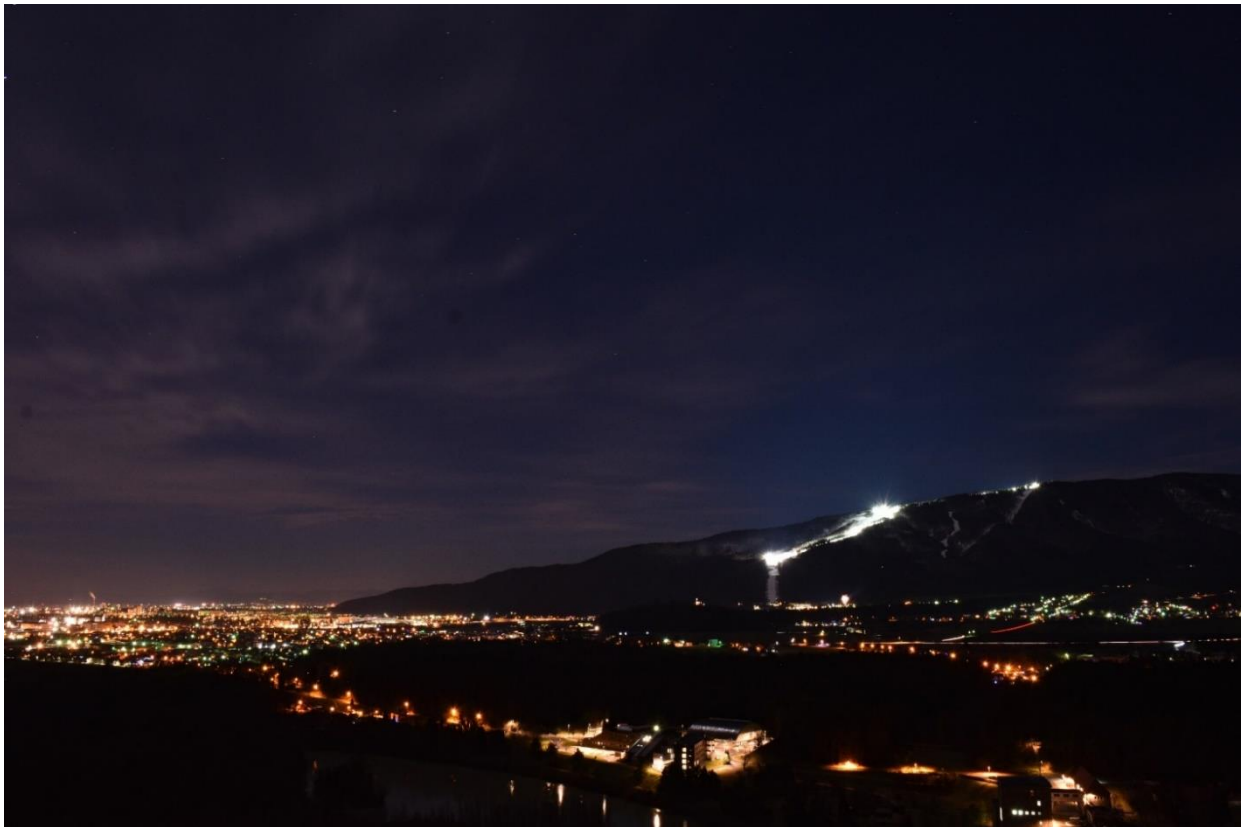

Foto: Nika Antolinc, 2. g

LITERARNO USTVARJANJE

Poezija

Čričkova pesem,
zveni v tihi noči,
kali tišino.

List je odpadel,
veter ga je odnesel
tja v širni svet.

Dan se poslavlja,
na nebu se preлива
paleta barv.

Na zemljo pada,
mrak jo počasi spušča -
temno tančico.

Zrak jo vrtinči,
hrepeni po dotiku
z mehko zemljo.

Maja Jenčič, 1. d

Včeraj je že bil,
danes je tukaj prav zdaj,
jutri je vprašaj.

Gledam spet v nebo.
Le leteti si želim.
S krili ali brez.

Dan za dnem hitim,
ne ozrem se, le mižim.
Slepa za ves svet.

Ti črni lasje,
temni kot njegova duša.
Osvobodi me!

Sanje so kot ti.
Večno ujete v temi,
skrite za ta svet.

Zala Šalamun, 1. c

Zvončki pojejo.
Glej belo dekle, ki gre
usodi naproti.

Njen nasmeh je lep,
a kaj ko za njim stoji
sama v temi.

Zazrem se vanje,
v najgloblji ocean.
Izhoda ni več.

Ponesi me na
zvezdno nebo, mesecu
zvezde štela bom.

Privedite mi,
dragulji teme, našo
kraljico jutra.

Eva Tomašek, 1. d

Hiša strahov

Si duh,
ki nevidno in vihravo
jadraš med prostorom
in neugledno sprašuješ
po navodilih kako živeti
jaz sem podoba sence,
ki je odvisna od sonca
se zvija po pločnikih
in vsake toliko izgine
ob presvetlem soju luči.
Imava skupni koeficient
goreče svobode
druži naju nepojemljiva drugačnost
zakaj torej žalost?
jaz bom ob mraku izdihnila
ti pa tako ali tako ne obstajaš

Zelen različek berila

Ti molčiš.
Nikoli ti jezik ne hiti v besede
tvoj biti nikakor ne magneti pogledov
raje si na preži v senci kot na nebuostre siluete te ločijo od ostalih izgledov

Vendar tvoje temno zeleno oči

se zdi
da so zmeraj edine
ki mečejo senco neživečemu izgledu
v njih se lovijo pogledi in obrati
ki kažejo bogatim mislim odraz
korenito plavanje po hodnikih k modrosti
pestre ideje
ki so le redko prenesene na tvoj obraz

S cigaretom v ustih
se ti tisti večer nabere solza
ko se ponovno zakoplješ v misel
tvojo čisto, nedolžno
vendar od drugih polno slabosti
pokvarjeno in gnilo v cenjenih glavah
prehitro si spoznal dveta skrivnosti

Nikdar nisi bolj srečen, kakor takrat,
ko se s težkimi prsmi podaš v spanec,
da lahko pozabiš globoko v snu
vse grožnje, globoke in votle prepade
nesreče, nečednega človeka oprave
ki morale so te kot otroka
a zdaj del so vsakršne, vsakdanje narave

S teboj spi tudi tvoja mladost,
tista, ki si jo že zdavnaj prerasel
kakor cvet ob pozebi je padla po tleh
in počasi, potihoma izginjala sama vase

Zdaj se spet ob zarji, tvoje oči
prelevijo nazaj v smaragd
začne se daniti v njih od barv
in magije
zasveti velika slepeča luč
svežega zraka in priložnosti se vanje zlije

Vendar ti molčiš
Nikoli ti ni jezik hitel v besede.
zakaj pokvaril bi ta kratek čas sreče,
ta trenutek dneva, ko se zdi vse lepo?
ko sonce položi žarek na tvoje lice
in si v tišini drzneš misliti na mladost

Vendar predolgo je past
saj te tvoj um zopet potegne vase
s sunkovitim vrtincem te spomni
na današnje čase
in počasi izgubljaš notranji sij

notranje vrenje je premočno
oči, zopet temno zelene se zazrejo
in v njih se začnejo bliskoviti pogledi
nasičena sivina te pospremi k novi bedi

Ti molčiš

Misli in nemoči te iz dneva v dan zamorijo
že ob jutranji zarji pomisliš na noč
vendar tvoje oči
zmeraj se rada zazrem vanje
saj nosijo barve tistega kotička tvoje duše
ki še vedno neumorno nosi sanje

Oda ljubezni (ali družba 21. stoletja)

Zakaj ne moremo preprosto lju(bit)?
Zdi se, kot da je to čustvo že zdavnaj pozabljeno
spuščeno iz vzgoje
pokvarjeno
Ovito v globoko pustost bolečine,
ki nas razdvaja.

Egoistične vrline nesmisla
prepletene v nevarnosti
opiti od idealov,
ki nas ženejo v skrajnosti.

Poiskati tisto nekaj,
kar nas dela srečne,
verjeti v občutke večne,
s katerimi osvobojeni smo vsake angonije.
Spet srce nam bije.

Odrešitev mračne zavese
sovraštva
in dotik ljubezni bogastva,
ki nas dela človeške
Zarjaveli občutki,
ki ponovno zaživijo
in nas predramijo.
Omamijo.

Maja Pongrac, 2. b

Proza

Oblaki

Odprem okno in dotakne se me mraz. Zleze mi skozi obleko in počasi pronica skozi kožne pore. Ovije se okoli kosti in jih počasi mrtvi. Zazrta v nebo lahko vidim svoj dih, ki se kot gnetljiva gmota prilagodi mojemu obrazu, ko potuje v nebo. Zopet čutim mrzli vdih kako mi pozebe sapnik in zdi se, da ga čutim kako se zajeda v pljuča. Za njim sledi plitki izdih, ki se kot vojak bori proti hladu. Gledam oblake, ki me vedno znova očarajo. Ob njih pozabim. Zazrta v jutranjo roso in rahlo zasneženo travo se čudim majhni marjetici, ki še vedno vztraja. Jutranji zrak mi znova napolni pljuča. Skozi krošnjo se počasi prikrade sončni žarek. V roko znova vzamem pero, ki se med prsti vsede na včerajšni žulj. Črnilo se zlije v zareze v papirju in znova vdihnem leden zrak. Ob raztegu prepone začnem plesati z roko. Hitri koraki tanga se menjajo v počasen valček. Slišim mamo. Papir me bolje pozna kot ona. Ob piki mi mrzel zrak dokončno omrtviči zapestje. Sesedem se pred zaprašen radiator. Toplina hlapa mi znova da moč. Z vejicami se igram skrivalnice. Pletem zgodbo iz ničesar. Le kanček svobode so ti oblaki, le še zadnja stvar, ki se zdi zares moja. Zares jaz. Vse drugo je bled približek pristnemu. Preselim se ven. Sprehajam se po travniku z zmrznjeno travo. Poslušam melodije dreves. Enigmatičen občutek sreče, medtem ko mi plitek zrak še vedno mrtvi pljuča. Srce imam toplo. Vroče. Pravzaprav zelo vroče. Ogrijejo mi ga oblaki. Vsak dan se zazrem vanje. Zaprem oči in premikam težke noge po zemlji. Koraki se zdijo utrujeni in zadržani. Vedno bolj pospešim korak po mrzlih tleh. Želim odleteti v drug svet, saj so koraki so vedno lažji. Ob zvoku lomljenja zmrznjene prsti začnem teči. Spet čutim toplo kri, ki mi začne ogrevati telo. Toplota pljuč je počasi ista kot toplota srca. Če ne bi bila omrtvičena od mraza, bi se začela valjati po mrtvi travi. Razprem roke in čutim kako se na moje tople dlani upira mrzel vetrič. Na jagodnih licih se pojavi redki nasmešek. Utrudim se in odneham. Zaradi stisnjene roke v pest me zaboli včerajšni žulj, ki me spomni na ples ob radiatorju. Zopet korakam počasi in generično proti cesti. Morda me pa ta lahko popelje do oblakov.

Maja Pongrac, 2. b

Kratke misli

»Oblačno s plohami« so napovedali in skrivaje upali na sonce.

Vsak dan, dve leti je zalival rožo
in jo po cvetenju vrgel v stran.

Sonce s svojim sijem rahlo poboža prizmo. Nenavajena svetlobe se zlomi.

Maja Pongrac, 2. b

PREŠERNOV NATEČAJ 2018

Domovini

Gledam te domovina!
Lepote vidim tvoje.
hribe, gore, domača dolina;
Srečne oči so moje!

Slišim te domovina!
Glasbo in pesmi poslušam tvoje.
V deželi moji ne vlada tišina;
Srečno uho je moje!

Čutim te domovina!
Zgodovino, skrivnosti tvoje,
Znova in znova preda me tvoja zapuščina.
Srečne misli so moje!

Živim zate domovina!
Za lepote, pesmi in skrivnosti tvoje!
Brez tebe je svet zame praznina.
Srečno srce je moje!

Ena možnost

Eno življenje dobiš.
Eno možnost.
Ne dveh,
ne treh,
eno samo dobiš.

Če hočeš, ga lahko deliš.
Z družino,
s prijatelji dragimi,
da sam življenja ne izgubiš

Če življenje hraniš zase,
nič ne pridobiš.
Če se zapreš vase,
življenje sam in osamljen izgubiš.

Izgubiti življenje ne pomeni smrt.
Živ je življenje mogoče izgubiti!
Če se pred svetlobo skrivaš kot krt,
če življenja ne znaš deliti...

Hvala?

Komu pripada moja zahvala,
da nocoj slovensko pesem pesnim?
Komu naj izročim velik hvala?
Pripada profesorju, z obrazom resnim?

Komu pripada moja zahvala?
Naj pohvalim pisatelja?
Njega, ki zaradi peresa izgubil je vsakega prijatelja.
Naj njemu izročim svoj hvala?

Komu pripada moja zahvala?
Pripada morda neznanemu heroju,
ki življenje dal je v krvi in znoju.
Naj njemu rečem hvala?

Komu pripada moja zahvala?
Naj jo dam pesniku,
ki življenje utopil je v črnilu in vinu.
Si on prisluži moj hvala?

Komu pripada moja zahvala?
Mar hvalim naj politika,
ki dolžnosti se večkrat mi izmika.
Bi njemu dal svoj hvala?

Zahvalo dal bom vsakemu pesniku, heroju, pisatelju in bedaku!
Se mar ne vidi, da zahvalim se lahko le rojaku,
ki za naš jezik žrtvoval je vse.
In mi na to bi niti pomislili ne?!

Blaž Šabeder, 1. a

Mišljenke (del)

Dotakni se knjige mojega srca in pokaži pot do svojega, da ne bom pisala praznih strani.

»vedno bodi ti«
joj – čarobna, nerodna,
plaha – vse sem jaz
Pokonci je sédel pred svoje ogledalo in pozabil, da leva je desna in mislil, da delal je prav;
jaz pa za steklom srebra sem ga videla v hrbet in kazal mi je pravi, nevedni obraz.
Resničnost hiti
v pravo in napačno smer.
Sredina je res.

Ko se posuši sočutje, ostane puščava, ki raste.

Berem – kaj berem,
živim – knjigo življenja.
Čarodim se.

Kaže, da zvezde venijo, če jih ne občudujemo dovolj.

Stran v knjigi po
tvoji pristnosti diši.
A obrnem list.

Hlad tvojega mraza je pogrel moj čaj, polila sem ga vročega, kot si zaslužiš.

Okus svobode
se riše v zraku; slikar
posoja barve.

Mojstrovina hrepenenja preseže um in nestalno zasidra se v duha duše in ne pusti mi miru.

Češnjev cvet poje
budne barve pomladi.
Jaz sem za zvezki.

Poletne urice proste po katekizmu šole prinesejo abecednik življenja.

Klasje beline
zlatnine prihodnosti
upanja zori.

Čokoladiti se ni prepovedano.

Pia Kramp, 4. b

Most pred Valhallo

1.

Zamegljen je pogled in dih zadržan,
Spregled meglen in upanja nasičen,
Strah, srd me oblivata, ves sem vzhičen,
Dvom se poraja, biblija al' koran?

Onkraj zarišejo se štenge zlate,
Prehoditi se mora jih nešteto,
Prek' gričev pokritih s prstjo preklete,
Čeprav ni moje mesto, da jih blaté.

Vijoč se skozi belo vato nebes,
Odkrijejo hrušk mikavnih drevored,
Zaigra mi Wagner in priteče med.

Poletim po njem, čeprav sem brez peres,
Na poti mi pripelo je obleko,
Brez zadrg, gumbov, belo kakor mleko.

2.

Na sredo se postavi neka forma,
Kliče moje ime in nakaže vstop,
Angeli napravijo slovesni trop,
Zmeraj pôjejo, velja »Nessun dorma«.

Valovi sinji lepo zanihajo,
Kot, da bi strmeli na prostran ocean,
Na to, vsak postal bi Favoritu vdan,
Spoznal, da mu za ovratnik dihajo.

Veter pihne po harfe melodiji,
Držé jo roké, gladke, snežno bele,
Brenkajo, kot da bi peti velele.

Zagledana kot v svit v preriji,
Vsak ton prav poboža telo in dušo,
Težavo vedno izžene pod rušo.

3.

Ko glas utihne, pospeši me takoj,
Tik pred lesenim mostom me ustavi,
»Kakšna je lepa smrt?«, spredi znak pravi,
Reči je bila potreba: »BOJ. BOJ, BOJ!«

Konec reka in bila je tišina,
Tišina skoz' k'tero se celo vidi,
Vonjaš jo, govori milo: »Le pridi ...«,
Vleče, vleče se dolg most kot višina.
Skoraj obupam, vztrajnost mi mineva,
A spet Wagner moje uho pritegne,
Vhod se pokaže in groza pobegne.
»V vel'ko dvorano brez strehe greva!«,
Slike krasijo sobo po stenah vseh,
Vsaka kaže zgodbo o mitičnih stvareh.

Zbirka
Naša stvar

Brezimni

Kakšen je v bistvu imena pomen?,
Ni nič več kot le čustvena pretveza,
Kakor osebi čez oči obveza,
Nič manj zoprni kot za poletjem jesen.

Kaj je zanj pogoj, določba, stališče,
Jaz pravim nič, se v ničem odraža,
Tabula rasa velja, to ni vraža,
Torej ni veze, isto je značišče.

Imena niso iz pristin'ga korena,
Kot jih vidi On, morala bi biti,
Naših dejanj se popolnoma vpiti.

Dejanja so nas realna imena,
Čeprav so to morda le rituali,
Se vsaj po tem ločimo od živali.

Srečni smerokaz

Zdajšnje dni je veliko govoriti,
Denar in srečo dati v skupno vez,
En čas morda, a upre jo krepki jez,
Potem problem: Kako jo pridobiti.

Vse 'ma svojo rešitev, zagotovo,
»Osrečiti se« torej zaživeti,
Torej nič več trpeti, hrepeneti,
Predvsem pa čist' vse začeti na novo.

Treba je spoznati naša želenja,
Kaj je to, kar nam vsem srečo prinaša,
Brez skrbi, nič kar zmožnosti prekaša.

Če vprašali me mojega bi mnenja,
Zabičal bi: »Ni noben material!,
Je ljubezen, naš vseh skriti ideal.«

Preskok v sen

Prostranost je zdaj kruta vladarica,
Kadar tema zavlada mojim očem,

Vse mi je znano, a ničesar ne vem,
Kaj se dogaja?, res lepa krivica.

Ustavimo se!, naj luč se prikaže,
Nočem več, nič naravnega je moj sum,
Ni barv, veter manjka, pogreša se šum,
O ja, je resnično, tako se kaže.

V celoti nemogoče razkriti,
Kaj, kdaj je začetek, kraj in senska vas,
Ponavljam: »Nekoč je čas, nekoč je čas.«

Zasije svetleči tunel barviti,
Potegne me skozi pot, vrača se glas,
Ponavljam: »Nekoč je čas, nekoč je čas.«

Ples v paru

1.

Davno tega prišel je vabljev poziv,
Venomer v halo, kakor iz mita,
Ta je neskončna in ljudi nabita,
Sleherni ima soplesalca naziv.

V hipu zgrabi te neka oseba,
Tvojim očem je skrivnostna, neznana,
Skriva se pod njim, klobuku je vdana,
Spoznati jo, je najtežja potreba.

Plesati sili, postavlja premike,
Vnaprej predvideti ne gre jih točno,
Stanje tvoje je žal povsem nemočno.

Noge vrti spretno, izvaja trike,
Kakor privoščila bi, da se zgrudiš,
Zdi se, da zastonj ji oporo nudiš.

2.

S kotičkom zazreš odhajajoče,
Upor se vname neželečih iti,
Zamanj ... Ničesar ni moč ukreniti,
Ven jih sila zaluča jokajoče.

Vprašaj plesalca po njega imenu,

Vprašaj ga kje si in kaj se dogaja ...,
Molk, samo s smehljaji se pogaja,
In že te spet udari po kolenu.

Potlej že težje korake zadevaš,
'Zgledaš močno, a samega se varaš,
Ni ti več do plesa, vse skupaj grajaš.

Ko ustavijo se gibi, spregledaš;
Obraz razkrije, sila te zamika,
Še reče: »Ime je Čas!«, brez odmika.

Plamen ali kamen

Gori brez goriva, bdi brez gonila,
Ne vidim ga, a to toploto čutim,
V telesu kaže spremembe, slutim,
Svoj čas je tam in radost se je vlila.

Nevarnosti prežé na ogenj tleči,
Usahne, le kamni se reš'jo kanta,
Grdi so in trši od diamanta,
Ne gre jih streti v duši trpeči.

Zame se ni za bati, kajti sveti,
Včasih trepeta v vetru in spêče,
Znova le zavedam se svoje srêče.

Zlasti, ker vem za dvojčico žareti,
Lebdim in moja čustva strah lovijo,
Nikake solze ga ne pogasijo.

Klemen Gradišnik, 4. d